

Rigsrevisionen og metaevalueringer

Oplæg på DES årskonference 2018

Dagsorden

- Hvem er vi?
- Hvorfor fokus på viden om effekt på socialområdet?
- Beretning om de nationale statistikker
- Beretning om puljeprojekter
- Hvad tænker I?

Hvem er vi?

Rigsrevisionen

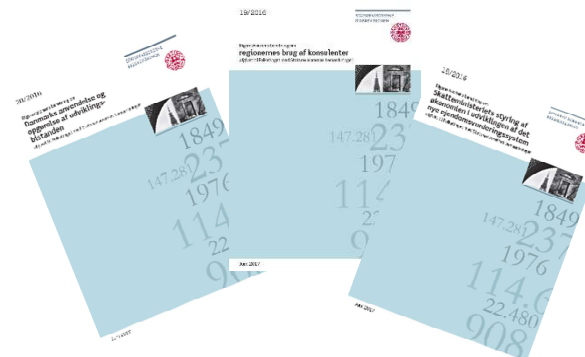
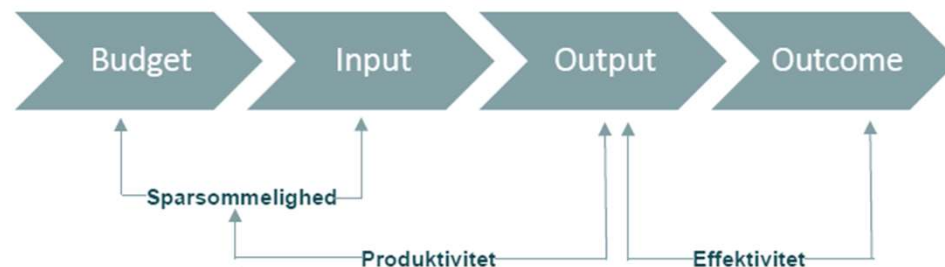
- **Formål:** Rigsrevisionen udfører overordnet set 2 typer revision:
 - **Finansiell revision:** kontrollerer, om statens regnskaber er rigtige - ikke indeholder fejl og mangler
 - **Forvaltningsrevision:** kontrollerer, om statens penge er brugt til de formål, Folketinget har besluttet, og om det har ført til de ønskede resultater
- Vi undersøger **statslige midler** og har **metodefrihed**.

Hvem er vi?

Forvaltningsrevision

- **Iværksættelse**: egen drift eller statsrevisoranmodning
- **Formål**: efterprøvelse af et forhold af økonomisk og/eller principiel betydning ift.:
 - Lovmæssighed
 - Sparsommelighed
 - Produktivitet
 - Effektivitet
- **Produkt**: beretning til Statsrevisorerne

Hvorfor undersøge viden om effekt på socialområdet?

- **Et politisk ønske:**
 - I flere regeringsgrundlag, senest 2015
 - I aftaler om kommunernes økonomi, siden 2006
 - I aftaler om satspuljen (2006, 2007, 2008 og 2017)
- **Rigsrevisionens mission:**
 - At statens midler forvaltes effektivt og som Folketinget har besluttet
- **Politisk aktualitet:**
 - Steffen Bohni vs. Karen Elleman
- **Forventning om et forbedringspotentiale**
 - Tidligere beretninger
 - Løbende overvågning af socialområdet

Beretninger om viden på socialområdet

Beretning om de nationale statistikker

13/2016

STATSREVISORERNE
RIGSREVISIONEN

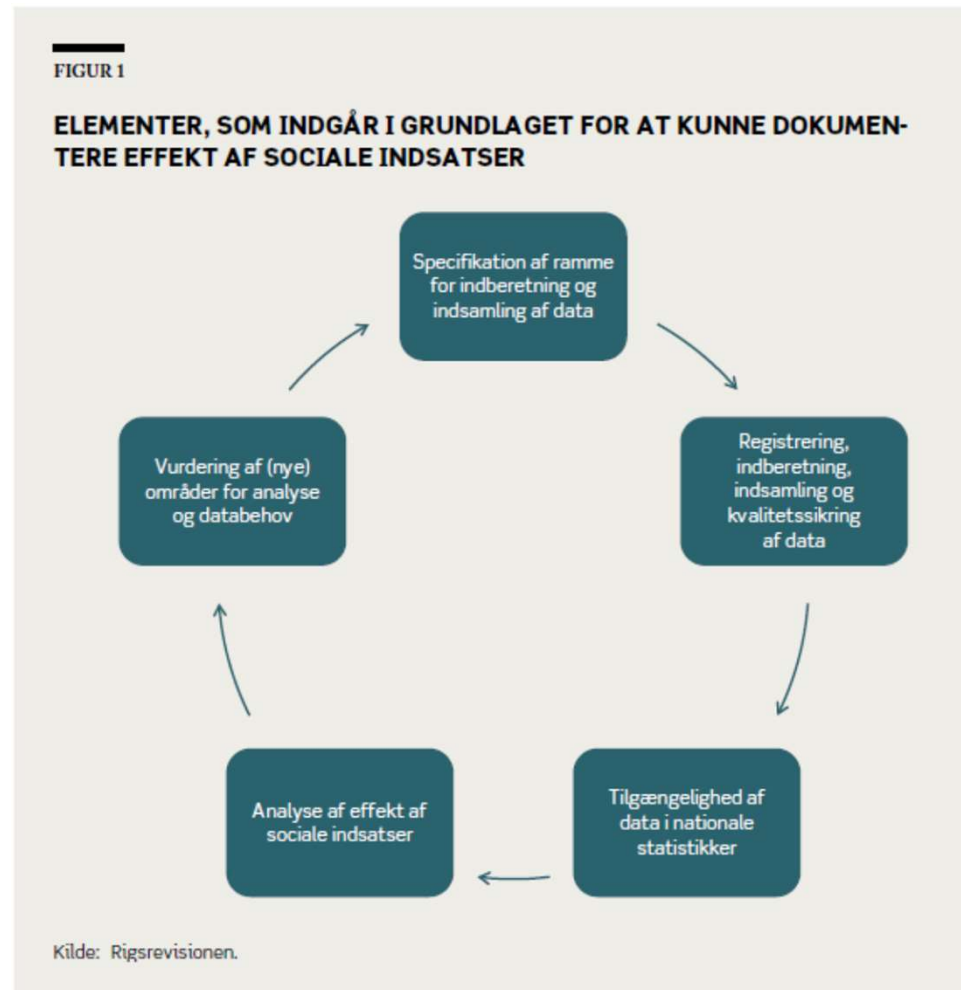
Rigsrevisionens beretning om
**grundlaget for at dokumentere
effekt af sociale indsatser**
afgivet til Folketinget med Statsrevisorernes bemærkninger

Marts 2017

”Økosystemet”, der danner grundlaget dokumentere effekt af sociale indsatser

3 udvalgte nedslagspunkter

Har Socialministeriet sikret et tilstrækkeligt grundlag for at dokumentere effekt af sociale indsatser?

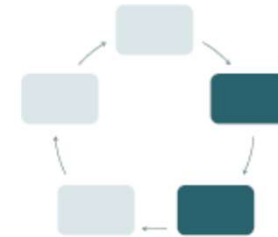
~~Har Socialministeriet sikret en ramme, så kommunerne kan foretage en systematisk registrering og indberetning af data til nationale statistikker?~~

Har Socialministeriet understøttet, at data til nationale statistikker er retvisende?

Har Socialministeriet sikret, at data fra nationale statistikker anvendes til at udvikle viden, der kan dokumentere effekt af sociale indsatser?

Retvisende data

3. Analyse af mailkorrespondancer

1. Anmod ministeriet om e-mail korrespondancer om indberetningsudfordringer med kommuner

2. Identificér indberetningsproblemer i korrespondancerne

3. Interview med kommuner

4. Forelæg vores fund for ministerier og styrelser

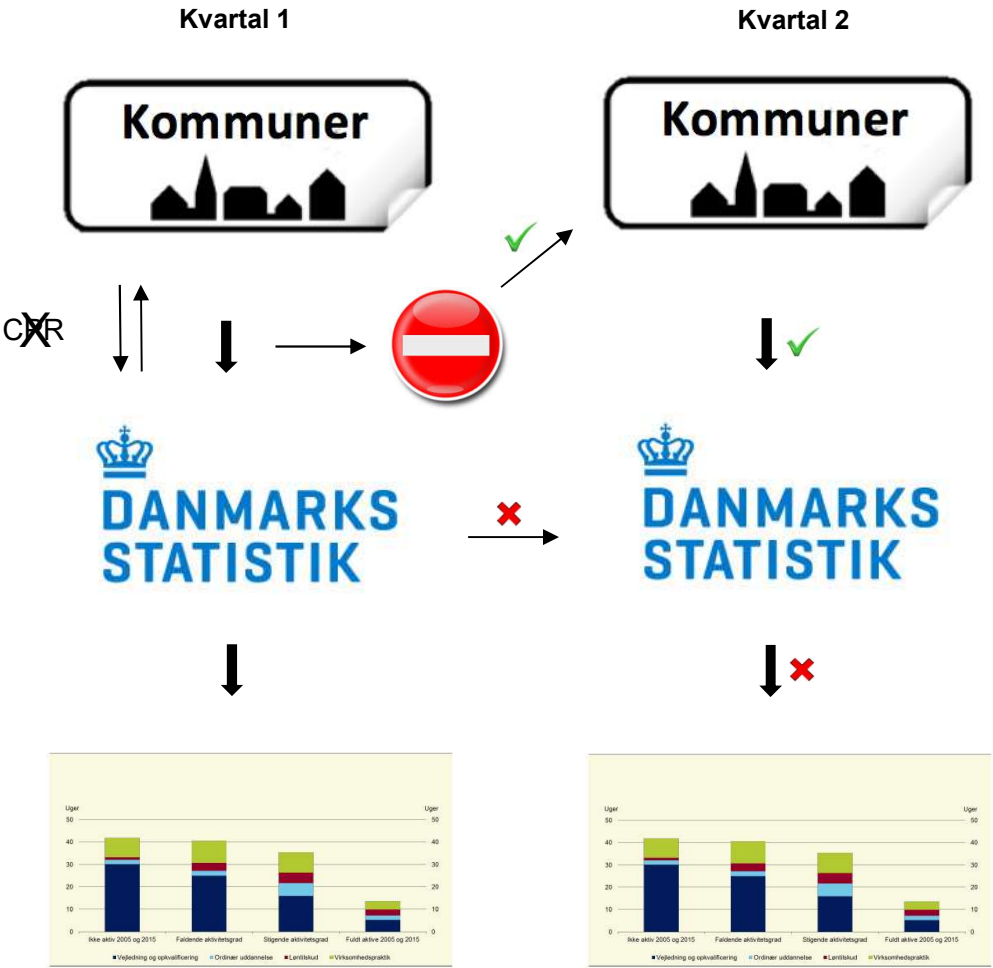

5. Udvalg de væsentligste problemer til afrapportering i beretningen

Retvisende data

Eksempel på problemer med datas pålidelighed

BOKS 3

EKSEMPEL PÅ ET PROBLEM VED AT INDBERETTE TIL HANDICAP-STATISTIKKEN

En kommune har oplyst, at hvis kommunen sletter sager i sit fagsystem, som den tidligere har indberettet ved en fejl, bliver den slettede sag ikke fjernet i Danmarks Statistiks opgørelse. Det betyder, at der opstår en stigende forskel mellem de indberettede sager og de sager, som indgår i statistikken. Sager, som skulle være slettet i statistikken, fremgår fortsat.

Socialministeriet har oplyst, at det skyldes et problem med snitfladen mellem ministeriets systemer og de kommunale indberetningssystemer. Slettede sager fjernes ikke fra kommunernes udtræk til Danmarks Statistik. Danmarks Statistik har igennem længere tid arbejdet på at løse problemet.

=

Stigende forskel på antallet af CPR-numre i kommunernes og Danmarks Statistiks databaser

Evaluering af ministeriets brug af data til at udvikle viden om effekt af sociale indsatser

- ➔ Anmod ministeriet om effektanalyser
- ➔ Læs og vurder analysernes bidrag til effektviden
- ➔ Anmod ministeriet om standarder for effektanalyser
- ➔ Vurdér ministeriets standarder for effektanalyser
- ➔ Etabler præmisser for kvantitative effektanalyser
- ➔ Kvalitetssikre standarder hos eksperter
- ➔ Evaluér ministeriets analyser ud fra præmisserne

Præmisser for at kvantitative analyser bidrager med viden om effekt

- Analysen skal indeholde en sammenligning af grupper, der muliggør en identifikation af en årsagssammenhæng mellem en indsats og borgerens resultat, og en diskussion af, i hvilken grad de sammenlignede grupper reelt er sammenlignelige.
- Analysen skal indeholde stringente overvejelser om effektens størrelse, og hvilken usikkerhed der knytter sig til størrelsen af effekten.
- Analysen skal trække på retvisende data på individniveau om bl.a. den indsats, som borgeren modtager, og det resultat, som borgeren har opnået.
- Analysen skal indeholde stringente overvejelser om, hvilken målgruppe eller population resultaterne kan generaliseres til, herunder datamaterialets repræsentativitet.

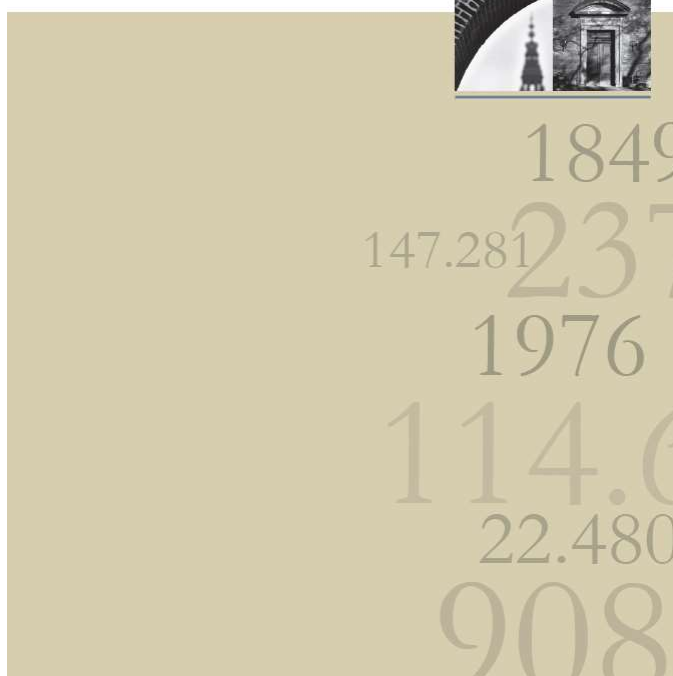
Viden fra puljer på socialområdet

6/2017

STATSREVISORERNE
RIGSREVISIONEN

Rigsrevisionens beretning om
viden fra puljer på socialområdet
afgivet til Folketinget med Statsrevisorernes bemærkninger

November 2017

Puljer på socialområdet

- Socialministeriets typer af puljer (opdelt efter evalueringskrav)
 - Puljer til national metodeudvikling (**effektpuljer**): *Udvikling af sociale metoder der er velbeskrevne, omkostningseffektive og har dokumenteret effekt til kommuner og leverandører*
 - **Støttepuljer**: Puljer der skal støtte forskellige typer af sociale projekter men ikke nødvendigvis skal føre til viden om effekt.

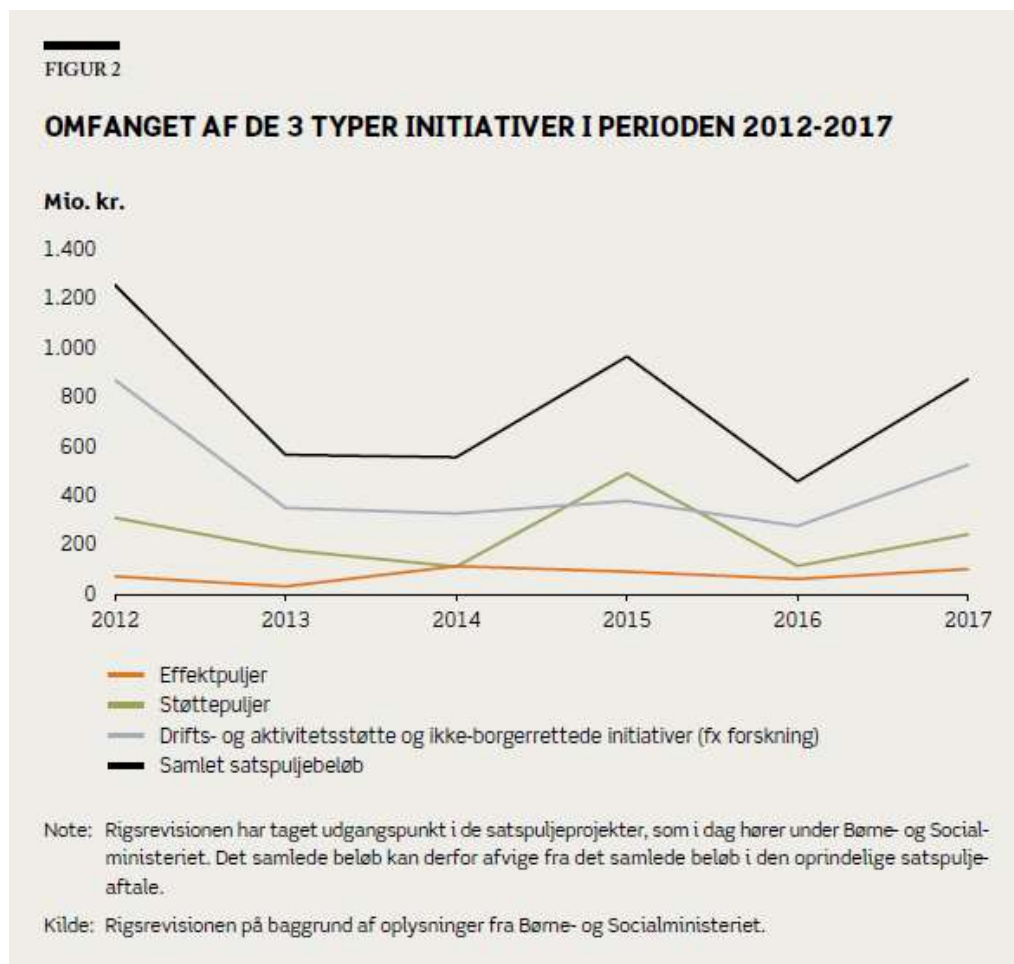

Forhistorie

- Socialforskningsinstituttet udgav i 2007 rapporten: **Effektmåling**
 - På bestilling fra Socialministeriet analyserede man satspuljeprojekterne fra 2006 og 2007 for at vurdere, om projekterne var egnede til effektmåling
 - Rapporten lagde til grund, at effektmåling bygger på tankegangen om at måle den kontrafaktiske situation.
 - Rapporten konkluderede, at **52 %** af puljerne var egnede til effektmåling
- Socialministeriet gennemførte i 2012 en **puljeanalyse** af evalueringerne af satspuljeprojekter
 - Analysen konkluderede, at **5 ud af 17** (29 %) puljer med intention om effektmåling gav effektviden

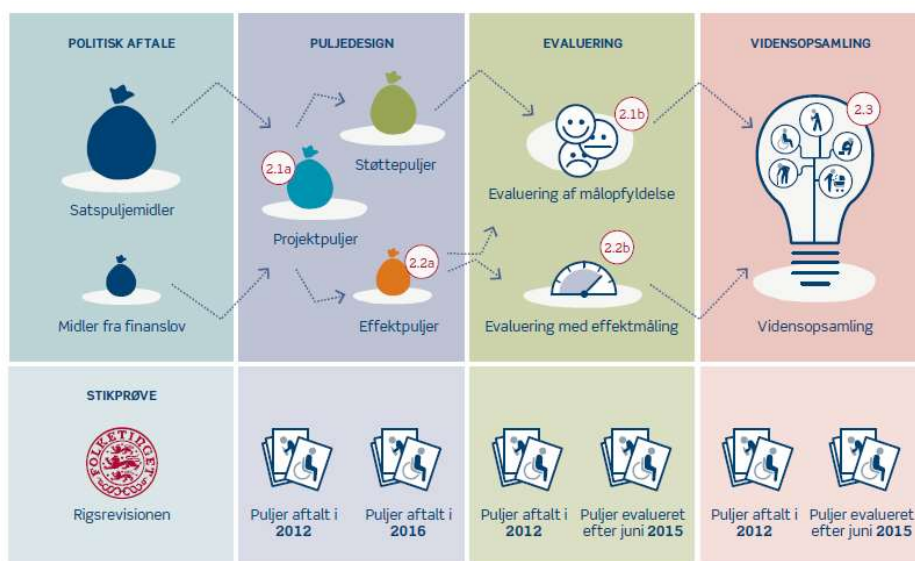
Udvikling af puljetyper

Undersøgelsen i én figur

FASER I BØRNE- OG SOCIALMINISTERIETS FORVALTNING AF PULJER SAMT RIGSREVISIONENS STIKPRØVE

- Afsnit i kapitel 2, hvor emnet bliver behandlet
- Puljemidler
- Projektpuljer uden krav om effektmåling
- Projektpuljer med krav om effektmåling
- Stikprøven består af alle puljer aftalt i 2012, alle puljer aftalt i 2016 og alle puljer evalueret efter juni 2015

Kilde: Rigsrevisionen.

Stikprøve

UNDERSØGELSENS STIKPRØVE

Puljer aftalt i 2012

Formålet har været at undersøge alle puljer fra et år, hvor alle puljer var afsluttet og eventuelt evalueret. For disse puljer har vi undersøgt *alle puljens faser* fra politisk aftale til vidensopsamling.
16 puljer: 14 støttepuljer og 2 effektpuljer.

Puljer evalueret efter juni 2015

Det primære formål med disse puljer har været at øge andelen af evalueringer i vores stikprøve for dermed at styrke grundlaget for undersøgelsens resultater. For disse puljer har vi undersøgt *evalueringsfasen og vidensopsamlingsfasen*.
18 puljer: 13 støttepuljer og 5 effektpuljer.

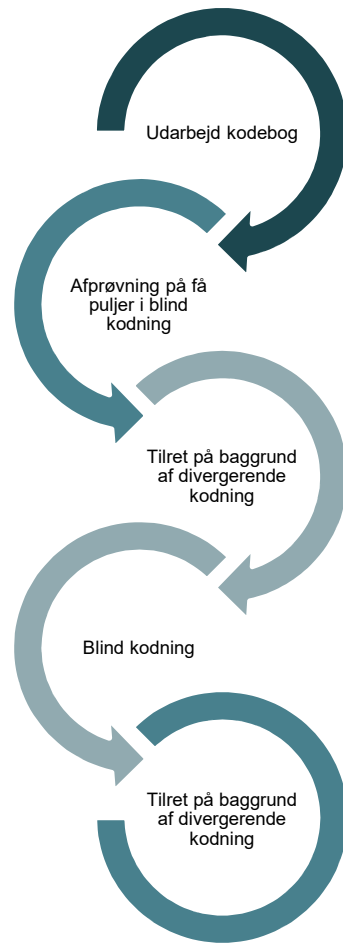
Puljer aftalt i 2016

Formålet har været at undersøge alle puljer fra det senest afsluttede år for at undersøge, om Børne- og Socialministeriet har forbedret sin praksis for at designe puljer siden 2012. For disse puljer har vi undersøgt *designfasen*.
12 puljer: 10 støttepuljer og 2 effektpuljer.

Kilde: Rigsrevisionen.

Iterativ udarbejdelse af kodebog

Figur 1. fase(r) og relevante dokumenter

Politisk fase	<ul style="list-style-type: none"> •Udvalgningsplan (primær) •Forhandlingsudspil
Designfasen	<ul style="list-style-type: none"> •Puljevejledning (primær) •Projektbeskrivelse •Evalueringsskema •Evalueringstilbud (primær for evalueringsskema) •Evalueringkontrakt (primær for dataejerskab)
Evalueringsfasen	<ul style="list-style-type: none"> •Evaluering (primær) •Evalueringkontrakt
Opsamlingsfasen	<ul style="list-style-type: none"> •Vidensopsamling •Politisk orientering for udvalgte puljer

Kodebog

Denne kodebog beskriver den systematik, vi anvender i kodningen af puljematerialet. Den skal tjene til at minimere fejlkoden ved at anvende flere kodere (intersubjektiviteten i kodningen). Kodebogen skal indeholde beslutningsregler for kodningen.

Beskrivelser af de forskellige kodeark

Vi arbejder i et Excel-ark med tre ark. De tre ark har følgende formål:

Ark	Beskrivelse
Kodning (hovedark)	Dette er vores hovedark, som vi danner basis for vores analyse. Her "koder" vi data ned så meget som muligt for at gøre det overskueligt. Vi må gerne omskrive/fortolke en lille smule, så længe det tæner til meningsfuld betydning (som er tro mod den oprindelige betydning).
Bagvedliggende forklaringer ift. kodning (forklaringsark)	Dette ark ligger til grund for hovedarket. Her indtaster vi de originale formuleringer, som vi lægger bag vores kodninger i hovedarket, så vi hurtigt kan gense dem. Her kan man også give egne forklaringer på den konkrete kodning. Dette kan ske med red skrift for at tydeliggøre.
Kilde til informationer brugt i kodning (kildeark)	Her opfører vi kilden til vores kodning i hovedark og forklaringsark. Det kan fx være flere variable i af, at vi har fundet data til en eller flere variable i den givne puljes puljevejledning. Indstæv gøres sidst i den relevante kilde.

I kodearkene er de enkelte variable markeret med forskellige farver for at vise, hvilken fase de knytter sig til – og dermed hvilke dokumenter, der er relevante i analysen. Logikken følger følgende figur:

Figuren viser, at de variable, som er knyttet til de fire faser, er markeret med forskellige farver i kodearkene. Figuren viser desuden, hvilke dokumenter som er relevante at gennemgå i forhold til hver fase. Hvis data til en given variabel kan findes i flere forskellige kilder, da vælges den "primære" (se figur ovenfor).

Variable	Udarbejdelse af kodebogen	Blind kodning	Afprøvning på få puljer i blind kodning	Tilret på baggrund af divergerende kodning	Udarbejdelse af kodebogen
V	Krav om data på CPR nummer	a) Ja b) Nej	Er evalueringsskema beskrevet i kodebogen med sammenhæng af puljer? Dette vil typisk ske i evalueringsskemaet. Skal puljen stilles til evalueringsskemaet?	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?
W	Attalo om dataejerskab	a) Ja b) Nej	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?
X	Er der gennemført evaluering?	a) Ja – ministeriet har dataejerskab b) Ja – evaluatoren har dataejerskab c) Ja – elektronisk dataejerskab d) Nej – der er ingen beskrivelse af dataejerskab e) Nej – der er ikke opstillet krav om dataejerskab f) Der indtastes information om evaluering og der er evalueret	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?	Er der opstillet krav om brug af valgfrie instrumenter fra Socialstyrelsens netto-evalueringsskema?

Et konkret eksempel I

Politisk vedtaget formål	Politisk vedtagne mål på langt sigt	Politisk vedtagne mål på mellemlangt/kort sigt	Politisk vedtagne mål uden effekt	Politisk vedtagne krav til evaluering	Antal år	Mio afsat	Mio til evaluering	Kommentarer/undringer ift. pol fase
Det overordnede formål med projektet er at give unge mødre og deres børn bedre mulighed for at opbygge og anvende deres ressourcer til at opnå lige muligheder i forhold til deres jævnaldrende. Dette gøres gennem indsatser på kollegier og ambulante tilbud, der er møntet på moderen, barnet og på mor-barn relationen.	Mere konkret er formålet, at de unge enlige mødre 1) gennemfører en uddannelse og 2) opnår selvforsørgelse 3) samtidig med, at der skabes optimale betingelser for, at den unge mor og hendes barn får en stabil og meningsfuld tilværelse		99	Resultaterne og de gode erfaringer fra projekterne vil løbende blive opsamlet og anvendt så indsatserne kan justeres undervejs i forløbet. Yderligere gennemføres der løbende evaluering i samarbejde mellem projektlederen og en ekstern evaluator, som munder ud i en afsluttende rapport. Da der i projektet afsættes midler til individuel evaluering, afsættes samlet kun to procent ud af mulige tre procent til fælles ministerievaluering, processtyring, projektstyring og implementering	4	56	2	

Et konkret eksempel II

Langsigtede effekter i designfasen	Målbare mål / effekter på mellemlang/kort sigt i designfasen	Overensstemmelse mellem (for)mål på politisk niveau og effektmål i designfasen	Mål uden effekt i designfasen	Overensstemmelse mellem politisk formål og mål i designfasen	Krav til evaluering	Forandringsteori	Evalueringsdesign	Validerede instrumenter i designfasen	Krav om data på CPR niveau	Aftale om dataejerskab			
<p>Det overordnede formål med puljen er at give unge, enlige og sårbare mødre støtte i hverdagen, så de kan opbygge og anvende deres ressourcer til at opnå lige muligheder i forhold til deres jævnaldrende. Mere konkret er formålet, at de unge, enlige og sårbare mødre</p> <p>1) gennemfører en uddannelse og 2) opnår fast tilknytning til arbejdsmarkedet 3) skabes optimale vilkår for, at moren og hendes barn/berner får en stabil og meningsfuld tilværelse.</p>	<p>1) 2/3 af mødrene fastholder eller gennemfører en kompetencegivende uddannelse. 2) 2/3 af mødrene fastholder eller opnår en god forældreevne. 3) 2/3 af mødrene fastholder eller opnår et socialt netværk. 4) 2/3 af mødrene trives. 5) 2/3 af mødrene opnår fast tilknytning til arbejdsmarkedet senest 1 år efter, de har gennemført en uddannelse.</p>	Fuld overensstemmelse		Ikke relevant grundet 99 effektmål	<p>Evalueringen er del af en sammenhængende evaluering</p> <p>Dels vil evalueringen sammenholde effekter og virkninger på tværs af initiativerne og derved uddrage mere generel viden om, hvad der især vurderes at være virkningsfuldt i forhold til de unge</p>				Nej - men krav om at ansøger opstiller forandringsteori	Ja	nej	Ja	Ja - ministeriet har dataejerskab

Et konkret eksempel III

Er der gennemført evaluering?	Evalueringsresultat måler på pol. effektmål	Evalueringsresultat måler på effektmål fra design	Kvantitativ måling indeholder sammenligning, der muliggør identifikation af kausalsammenhæng	Kvantitativ måling indeholder overvejelser om effektens størrelse og usikkerheder	Kvantitativ måling baserer sig på individdata om indsats og resultat	Kvantitativ måling indeholder overvejelser om generalisering	Brug af validerede instrumenter	Evalueringsresultat måler på pol mål uden effekt	Evalueringsresultat måler på mål uden effekt fra design
Der findes krav til evaluering - og der er evalueret	For alle de opstillede mål	For alle de opstillede mål	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej - der var ikke opstillet instrumenter i designfase	Ikke relevant grundet effektmål	Ikke relevant grundet effektmål

Et konkret eksempel IV

Puljen indeholdt i vidensopsamling	Indeholder vidensopsamlingen overensstemmende formål/mål og målopfølgelse/resultater for puljen	Udstilles effektivt på vidensportalen	Ministeriet har dokumenteret at de har indhentet data på CPR-niveau
Ja	Overensstemmelse i ånden	Nej - skønt der var effektmål som der blev målt på	Nej - skønt der er indsamlet data

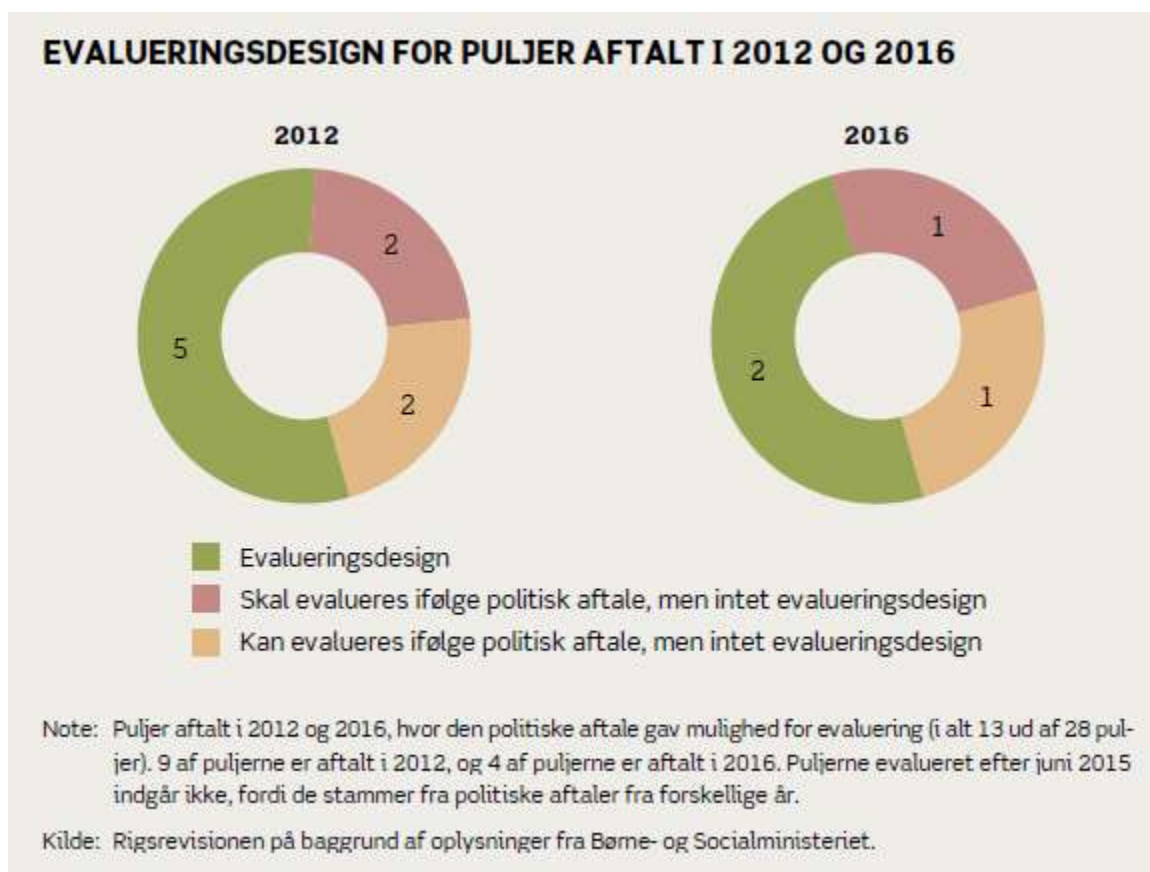

Resultater

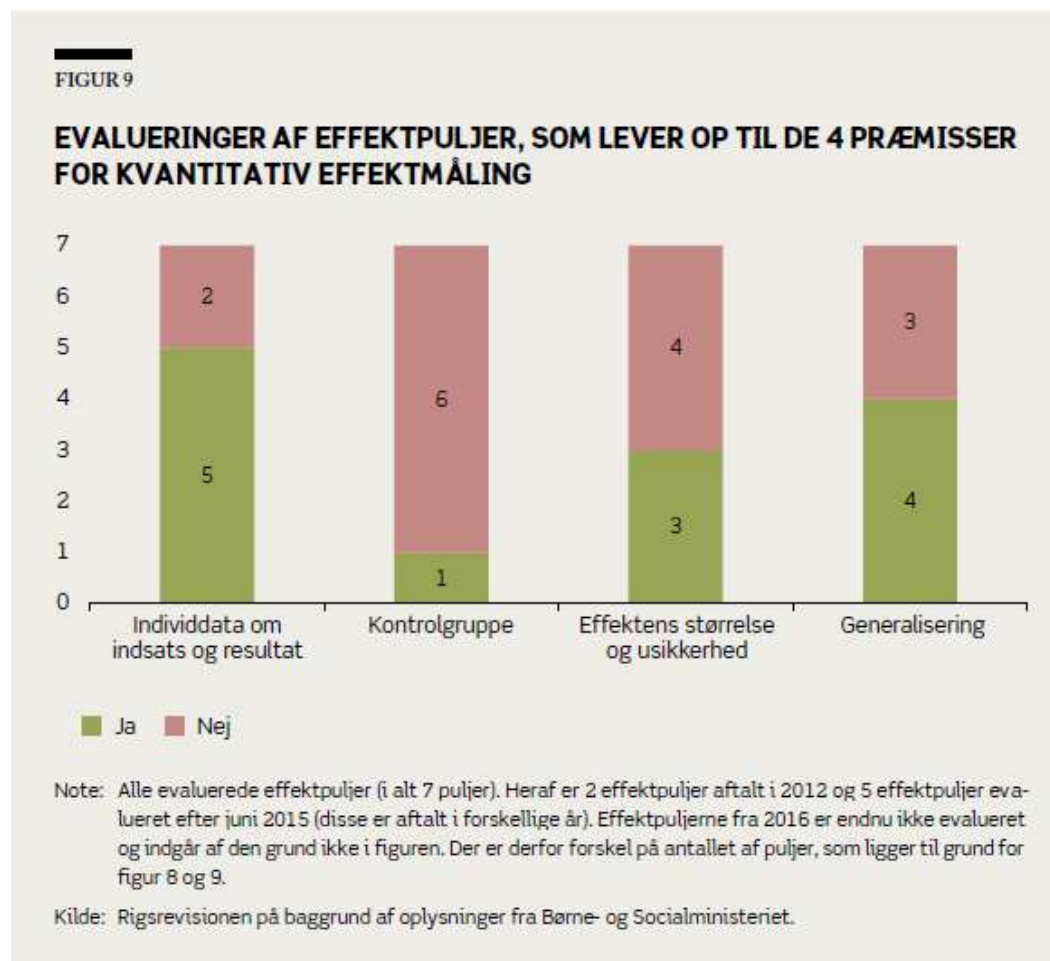

Få puljer skal evalueres

Evaluering af effektpuljer

Vigtig effektviden

—
BOKS 8

EFFEKTMÅLING AF PULJER MED HENHOLDSVIS POSITIV OG NEGATIV EFFEKT

Opsporing og screening af unge på erhvervsuddannelser

Puljens formål var at opspore, screene og yde støtte og rådgivning til elever, der var frafaldstruede på grund af psykiske vanskeligheder. Støtten skulle give eleverne øget trivsel og selvtillid, så flere af dem ville gennemføre en ungdomsuddannelse.

De frafaldstruede elever på erhvervsuddannelserne blev tilbudt individuelle psykologsamtaler. Derudover deltog de i gruppesamtaler og undervisning om psykisk sygdom. Evalueringen er baseret på 290 af i alt 1.505 elever, som har modtaget indsatsen.

Evalueringen viser, at de frafaldstruede elever oplevede højere trivsel og havde et lavere frafald sammenlignet med lignende elever på andre skoler.

Kollegier og ambulante tilbud til unge, enlige og sårbare mødre

Puljens formål var at hjælpe unge, enlige og sårbare mødre til at gennemføre en kompetencegivende uddannelse og opnå fast beskæftigelse og at styrke mødrenes trivsel, forældreevne og sociale netværk.

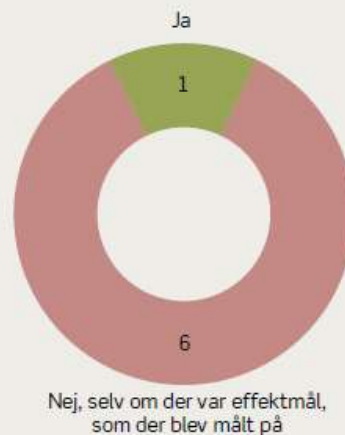
Indsatsen bestod primært af gruppeforløb og fællesaktiviteter, fx foredrag om babyførstehjælp, undervisning i dansk, sociale aktiviteter og udflugter. Indsatsen bestod også af individuelle aktiviteter, fx praktisk hjælp, vejledningssamtaler, coachforløb og terapeutiske forløb. I alt har 165 mødre modtaget indsatsen.

Evalueringen viser, at mødrene ved projektets afslutning klarer sig dårligere beskæftigelsesmæssigt end de udsatte og enlige mødre, der var en del af kontrolgruppen. Derudover kan der ikke konstateres målbare forskelle. En forklaring kan ifølge evalueringen være, at udvælgelsen og sammensætningen af svage, unge kvinder har medført en selvstempling blandt kvinderne.

Manglende vidensopsamling

EVALUERED EFFEKTPULJER, HVOR RESULTATET AF EVALUERINGEN FREMGÅR AF VIDENSPORTALEN

Note: Alle evaluerede effektpuljer (i alt 7 puljer). Heraf er 2 effektpuljer aftalt i 2012 og 5 effektpuljer evalueret efter juni 2015 (disse er aftalt i forskellige år).

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Børne- og Socialministeriet.

densportalen. Undersøgelsen viser desuden, at der ikke bliver nævnt resultater fra en eneste af evalueringerne af støttepuljerne, på trods af at flere af disse – i endnu højere grad end evalueringerne af effektpuljer – lever op til gængse præmisser for effektmåling.

Hvad tænker I?

